

Reflexions

TRIBUNA

El català com a centre de gravetat

Correspon al Parlament decidir sobre la llengua i l'escola

FRANCESC VALLVERDÚ
ESCRIPTOR I SOCIOLINGÜISTA

JAVIER JAÉN

Des que el català va tornar a ocupar el seu lloc a l'escola, la dreta espanyolista no ha deixat de mostrar-hi la seva disconformitat amb arguments com aquest: equiparar els resultats escolars del català amb els del castellà és una utopia i una mostra de provincialisme, pel fet que el castellà no sols és la *llengua nacional* sinó "que és superior a les llengües locals. Fa 30 anys funcionaris en exercici a Catalunya ja replicaven que, com a espanyols, l'única obligació que tenien era saber castellà.

Avui aquesta filosofia de fons subsisteix. Des de Catalunya sempre hem maldat pel mateix: aprendre igualment i eficaçment les dues llengües, no segregant els alumnes per causa de l'idioma i preservar la convivència lingüística, per tal de garantir i consolidar la cohesió social. I és aquest planteja-

ment el que no han acceptat mai els extremistes de la "educación bilingüe". En altres paraules, quan la gent del PP o de C's blasmen l'escola catalana no és pas per defensar el "bilingüisme escolar", sinó per imposar un bilingüisme asimètric en què el castellà seria privilegiat com a *llengua nacional, llengua común o llengua superior*.

Quan l'any 1983 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de Normalització Lingüística, els esgarips espanyolistes van ser eixordadors. Certament, poc favor els va fer el TC en declarar en una oportuna sentència la llengua catalana com a "centre de gravetat" del nostre sistema educatiu, afegint-hi, cautelament, "sempre que això no determini l'exclusió del castellà com a llengua docent de manera que en quedi garantit el coneixement i ús al territori de la comunitat autònoma". A partir d'aquest moment, les au-

La interpretació del TSJC és una càrrega de profunditat a la convivència lingüística

toritats educatives són conscients que aplicar la legislació del Parlament en matèria de l'ús de la llengua a l'escola té el ple aval del Tribunal Constitucional. Si filem prim, es pot objectar que la referència al castellà com a "llengua docent" implica que hauria de ser també vehicular, però això no ho deia aleshores el TC. És més, en el sistema educatiu català el castellà sempre ha estat "llengua docent", si no, no es podria complir, fora de la docència, el propòsit pedagògic segons el qual, a la fi del cycle escolar, tots els infants de Catalunya dominin les dues llengües oficials.

Això ens porta a la clau de volta de tot aquest desori jurídic. En efecte, una de les raons de l'enverinament de la qüestió ha estat la confusió entre llengua docent i llengua vehicular, distinció que el TC tenia tan clara el 1994. En aquell moment l'única cautela manifestada pel TC era que la implementació del català com a "centre de gravetat" de l'ensenyament no impedisís la docència del castellà "de manera que en quedi garantit el coneixement i ús".

Ara, fins i tot l'ús abusiu de l'expressió "llengua vehicular" en la famosa sentència del TC sobre l'Estatut –que han recollit les sentències del Tribunal Suprem i naturalment la lamentable interlocutòria del TSJC– pot ser considerat un *flatus vocis*, ja que, després d'argumentar la necessitat de convertir el castellà en "llengua vehicular", reconeix que la Generalitat té plena competència en l'àmbit educatiu i que el tribunal no pot indicar com s'ha de fer.

En resum, el sistema educatiu de Catalunya és, en l'aspecte lingüístic, un model complex, singular, únic al món, que s'ha anat perfilant al llarg de més de 30 anys, adaptant-se a la nostra realitat social i cultural, plural i cada vegada més multilingüe. Els demòcrates catalans poden estar orgullosos d'haver forjat un model que és admirat pels professionals de l'educació d'arreu del món. No és gens casual que el Parlament Europeu l'any 2009 rebutgés una maniobra del PP, que pretenia fer aprovar el seu bel·ligerant principi ("el dret dels pares a escollir la llengua d'escolarització dels fills") que li serveix d'excusa per torpedinar l'escola catalana. Repetim-ho una vegada més: el fonament d'aquest model no és altre que tots els escolars de Catalunya, en acabar l'ensenyament obligatori, dominin les dues llengües oficials (cosa que encara no es compleix, perquè el nivell de coneixement i ús del català és molt inferior al del castellà).

El català, doncs, no pot deixar de ser el "centre de gravetat" del sistema educatiu de Catalunya, entre altres raons perquè a qui correspon decidir aquest canvi –com ha recordat Lluís Jou, reputat jurista– és al Parlament i no pas als tribunals. Per això crec que el TSJC s'ha extralimitat en recollir en la seva interlocutòria unes resolucions improcedents del Tribunal Suprem en la seva interpretació de la sentència del 2010 del TC. Totes aquestes interpretacions jurídiques no sols van contra la legalitat sorgida del Parlament i del sistema educatiu previst, sinó que són una càrrega de profunditat contra la cohesió social i la convivència lingüística a casa nostra.

PER OPINAR SOBRE L'ARTICLE
blogs.publico.es

Fora de joc

ANDREU MAYAYO

El PP se'n riu del Govern (2)

La setmana passada el PP va aprofitar l'avinentesa de la interlocutòria del TSJC per posar en qüestió la immersió lingüística a Catalunya. El Govern va tocar a sometent i el PP li va recordar que ha d'acatar les resolucions judicials i, de passada, que li deu l'aprovació dels pressupostos. En aquest sentit, les declaracions del portaveu del Govern i de tots els dirigents de CiU plegats, Duran i Lleida inclòs, recordaven l'actitud fatxenda dels nobles barcelonins del 1714, que es van comprometre a defensar la ciutat fins al darrer alè. Com passa en la història vera i no en les llegendes romàntiques, la fermesa dels nobles s'esvaeix en un tres si no res i els sectors populars paguen els plats trencats.

En un exercici de geometria variable semblant a la quadratura del cercle, el Govern de la Generalitat declara que la immersió lingüística és innegociable i, a la vegada, que manté la voluntat de no marginar el PP i de pactar, si convé (a qui?),

Les relacions entre el Govern i el PP són un exercici de geometria variable semblant a la quadratura del cercle

els pressupostos del 2012. Però si vols caldo, dues tasses.

Aquest cap de setmana el Govern ha esperonat l'alcalde de Badalona a complir la llei i festejar com cal la Diada Nacional de Catalunya. Fins i tot els mateixos regidors de CiU, que van facilitar la investidura de Xavier García Albiol, ara treuen pit i amenacen de presentar una moció de censura (a la Diputació de Barcelona també?). Paral·lelament, el full parroquial (i monàrquic) de CiU publicava diumenge a tota pàgina i en color un anunci del PP en el qual una somrient Alicia Sánchez-Camacho, sempre de blanc, ens desitjava "Feliz Diada de Cataluña. Por una Diada de todos".

Per cert, ¿l'alcalde de Vic compleix la Llei de Símbols Nacionals? ¿L'estelada –de model cubà, que tant li agrada al portaveu Francesc Homs– ens aplega a tots els catalans i, fins i tot, a tots els catalanistes? ¿Podrem decidir la nostra bandera? ¿O és que Guifré el Pilós no va tenir temps de posar l'estel a l'escut abans de dessagnar-se (amb la qual cosa l'estelada de debò seria vermella)? El PP se'n riu del Govern i el Govern, mentre retalla a tort i dret, se'n riu del país i dona peixet al PP i espera pactar amb el moderat (full parroquial de CiU, *dixit*) Mariano Rajoy.

PARTICIPA A:
blogs.publico.es/andreu-mayayo